

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ปัจจัยทาง เศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการตัดสินใจร่วม โครงการปรับโครงสร้าง
และระบบการผลิตการเกษตรของ เกษตรกรบ้านแสนคันธา ตำบลทุ่งรวงทอง กิ่ง
อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายอินทร์โพธิ์ สิงหล

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

(เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ไพบูลย์ สุทธิสุภา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรภา คุณาพร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ณ ลำปาง	กรรมการ
อาจารย์ รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานทาง เศรษฐกิจและสังคมของ
เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร และเพื่อหาความ
สัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทาง เศรษฐกิจและสังคมกับการตัดสินใจของ เกษตรกรต่อการเข้าร่วมโครง
การปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ของเกษตรกรบ้านแสนคันธา ตำบลทุ่งรวง
ทอง กิ่งอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยเกษตรกรหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนที่เป็นสมาชิกโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในปี 2537 จำนวน 59 ครัวเรือน และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกโครงการดังกล่าว จำนวน 59 ครัวเรือน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จาก 161 ครัวเรือน รวมเป็นประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ 118 ครัวเรือน การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าไค-สแควร์ (Chi-square test)

จากผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรตัวอย่างอายุเฉลี่ย 49 ปี ผู้มีอายุน้อยเป็นสมาชิกโครงการมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก การศึกษาจบชั้นประถมปีที่ 4 สามารถอ่านออกเขียนได้ มีแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3.08 คน ผู้เป็นสมาชิกโครงการมีแรงงานในครัวเรือนน้อยกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิกโครงการ ผู้ที่มีพื้นที่ถือครองมากเป็นสมาชิกโครงการมากกว่าผู้ที่มีพื้นที่ถือครองน้อย เกษตรกรโดยรวมมีรายได้รวมเฉลี่ยครัวเรือนละ 76,674 บาท ผู้เป็นสมาชิกมีรายได้เฉลี่ย 87,724 บาท สูงกว่าผู้ไม่เป็นสมาชิกโครงการ ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย 65,624 บาท แหล่งเงินทุนเพื่อการผลิตได้รับจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) การรับรู้ข่าวสารประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการได้รับข่าวสารจากผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร วิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และได้รับการชี้แจงหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการเป็นอย่างดี เกษตรกรส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกกิจกรรมการปลูกไม้ผลมากที่สุด และมีความพึงพอใจต่อเงื่อนไขของโครงการอยู่ในระดับดี

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การอ่านออกเขียนได้ การได้รับข่าวสารรายได้ ขนาดพื้นที่ถือครอง แรงงานในครัวเรือน และเงินลงทุนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ส่วนอายุ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม และการมีตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจร่วมโครงการของเกษตรกรแต่อย่างใด

เหตุผลที่เกษตรกรไม่เข้าร่วมโครงการ เป็นเพราะเกษตรกรไม่ยอมมีหนี้สิน และไม่มั่นใจว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนเกษตรกรที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการก็เพราะเห็นว่าจะได้รับสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ได้รับการช่วยเหลือด้านปัจจัยการผลิต และเห็นว่าจะมีรายได้สูงกว่าการทำงานปรี้ง

ข้อเสนอแนะ เนื่องจากเป็นโครงการระยะยาว จึงยังไม่สามารถประเมินผลได้ว่าเกษตรกรจะมีฐานะดีขึ้นหรือไม่ แต่กิจกรรมที่ให้เกษตรกรเลือก และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตยังมีน้อยอยู่ จึงควรมีกิจกรรมการผลิตให้เกษตรกรมีโอกาสเลือกได้มากขึ้น เช่น ด้านปศุสัตว์ อุตสาหกรรมในครัวเรือน เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ต่อเนื่องและมั่นคงตลอดปี ด้านสินเชื่อควรให้การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการผลิตและดำรงชีพ และเพื่อเป็นเงินลงทุนสำรองด้วย และควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการ เพื่อทำความเข้าใจกับเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายก่อนเริ่มโครงการอย่างน้อยหนึ่งปี เพื่อให้เกษตรกร ได้มีโอกาสคิดไตร่ตรองพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ เพื่อให้มีรายได้สูงสุดต่อไป

Independent Research Title Socio-economic Factors Affecting Farmer's
Decision Making in Participating in
Agricultural Structure and Production
System Adjustment Project in Sankunta
Village, Thungruangthong Sub-district,
Maewang District, Chiang Mai Province.

Author : Mr. Inpo Singhon

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Paiboon Suthasupa	Chairman
Assist. Prof. Warapa Kunaporn	Member
Assist. Prof. Dusdee Nalampang	Member
Lecturer Rampaipan Apichatpongchai	Member

Abstract

The objective of this research was to study socio-economic factors of the farmers in Saenkunta Village, Thungruangthong Sub-district, Maewang District, Chiang Mai Province, which affected their decision-making in participating in Agricultural Structure and Production System Adjustment Project.

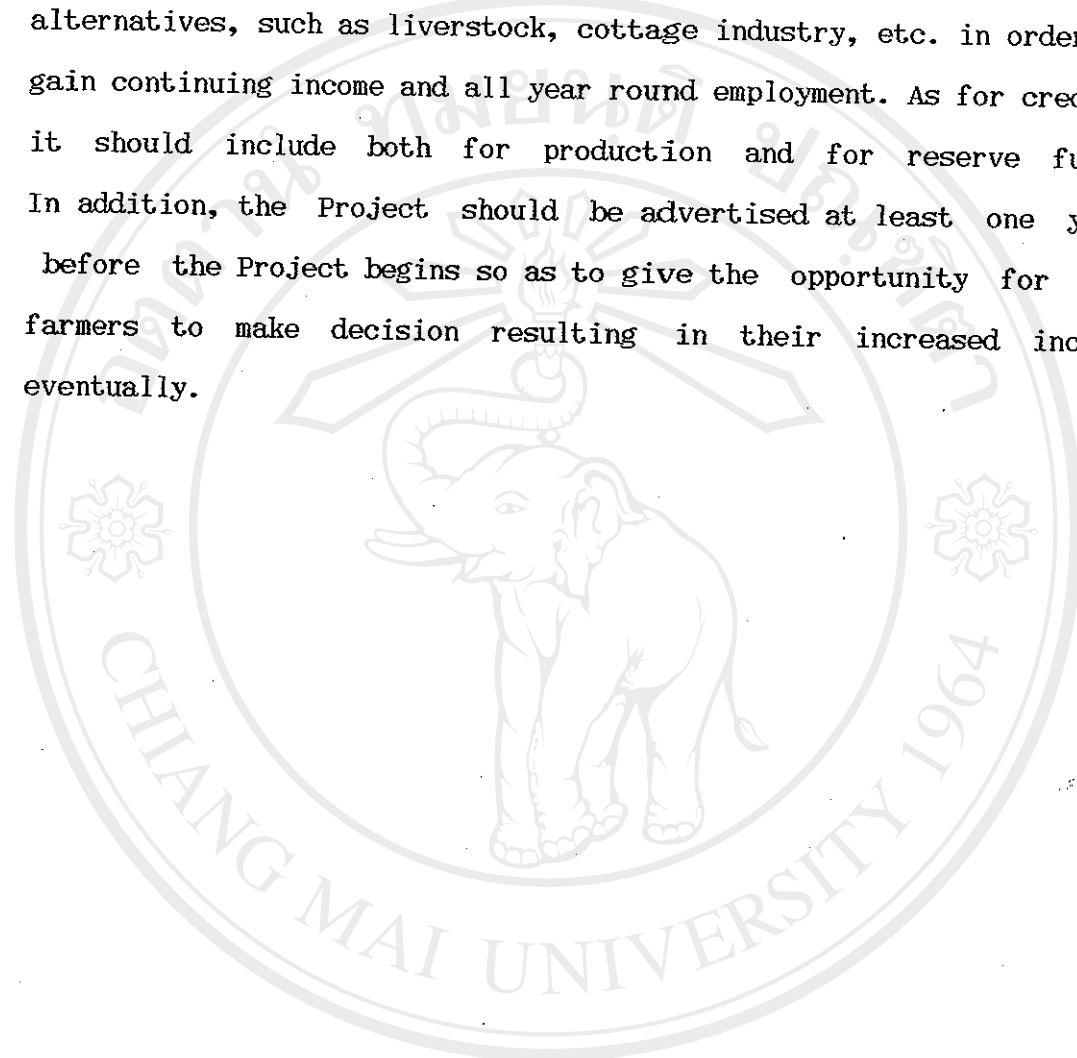
Data was collected by interviewing 118 farm households, of which 59 households were participating with the project. Chi-square test was used to analyze and interpret the data.

From research findings, it was found that most farmers were male with average age of 49.08 years. All of them had finished primary school and be able to read and write Thai. There were 3.08 family members per household. Members had less family labour than non-members. Big scale householdes were members rather than small scale ones. In all , the farmers had average income amounted to 76,674 Baht. Their main financial support was from Bank of Agriculture and Agricultural Cooperatives. The project information was received from mass media and Agricultural Extension Workers. Extension teams provided good information. Almost farmers preferred fruit tree growing and their Project's satisfaction was fair.

Farmers literacy, agricultural information, income, land-holding and labour and capital were related to farmers decision making in participating with the project but age, extension contact, organizational memberships were not associated with decision-making at all.

Reasons for not participating with the Project were indebtedness, no confidence of increased income. Factors affecting farmers' decision making were low rate of interest, the provision of inputs and more income from dry season rice cropping.

It is recommended that farmers should be informed of more alternatives, such as livestock, cottage industry, etc. in order to gain continuing income and all year round employment. As for credit, it should include both for production and for reserve fund. In addition, the Project should be advertised at least one year before the Project begins so as to give the opportunity for the farmers to make decision resulting in their increased income eventually.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved